

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ**

(повне найменування вищого навчального закладу)

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

(назва факультету/підрозділу)

Кафедра піротехнічної та спеціальної підготовки

(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Професійна підготовка сапера (розмінування)

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова професійна

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньою (освітньо-професійною, освітньо-науковою) програмою

Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт

(назва освітньої програми)

підготовки

бакалавра

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань

26 «Цивільна безпека»

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю

263 «Цивільна безпека»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою піротехнічної та спеціальної підготовки на 2021- 2022

(назва кафедри)

навчальний рік.

Протокол від « 31 » 08 2021 р. №1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Професійна підготовка сапера (розмінування)»

(назва навчальної дисципліни)

2021 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Професійна підготовка сапера (розмінування)» сприяють розвитку професійного мислення в здобувачів вищої освіти. Застосовують для правильного і безпечного виконання робіт з розмінування з урахуванням вимог міжнародних стандартів з протимінної діяльності та національних стандартних оперативних процедур щодо проведення обстеження місцевості, маркування мінних полів та зон розмінування, знешкодження та знищення мін та вибухонебезпечних предметів.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння правилами безпечного проведення робіт з розмінування як самостійно на ділянці розмінування, так і у складі піротехнічного підрозділу.

Набуті знання дозволять правильно аналізувати отриману інформацію щодо мінної небезпеки та виявляти проблемні питання щодо організації робіт з гуманітарного розмінування з урахуванням вимог міжнародних та національних стандартів з протимінної діяльності та порядку їх застосування для очищення території України від вибухонебезпечних предметів; планувати та організовувати виконання завдань з нетехнічного та технічного обстеження місцевості на наявність вибухонебезпечних предметів та маркування підтверджено (імовірно) небезпечних ділянок місцевості; організовувати виконання робіт з гуманітарного розмінування місцевості.

1. Інформація про викладачів

Загальна інформація	Толкунов Ігор Олександрович, начальник кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки факультету цивільного захисту, кандидат технічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська 7, навчальний корпус №2, кабінет № 703. Робочий номер телефону –
E-mail	tolkunov_ia@nuczu.edu.ua; tolkunov_ia@ukr.net
Наукові інтереси	- забезпечення успішного виконання робіт з гуманітарного розмінування місцевості за рахунок розробки та впровадження новітніх методів і технічних засобів для безпечного їх виконання персоналом піротехнічних підрозділів ОРС ЦЗ ДСНС України; - забезпечення нормативних медико-біологічних умов праці персоналу шляхом підтримання сталих показників щодо аероіонного режиму на робочих місцях та в спеціальних приміщеннях
Професійні здібності	- застосування в освітній діяльності раніше набутих професійних знань та практичних навичок

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу на базі Міжрегіонального центру гуманітарного розмінування та швидкого реагування, с. Ватутіне.

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щопонеділка та щовівторка з 16.00 до 17.00, а також щочетверга з 15.00 до 16.00. В разі додаткової потреби у здобувача вищої освіти в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти знань про організацію та планування пошуку, знешкодження, знищення вибухонебезпечних предметів при розмінуванні у відповідності до міжнародних стандартів з протимінної діяльності та національних стандартних оперативних процедур із розмінування, а також проведення піротехнічних та вибухових робіт.

Основні завдання дисципліни: навчити майбутніх фахівців правилам організації розмінування об'єктів та місцевості, що дозволить забезпечити правильну організацію та планування пошуку, знешкодження, знищення вибухонебезпечних предметів при розмінуванні та діяти відповідно міжнародних вимог та стандартних оперативних процедур розмінування територій України та за її межами, організовувати та здійснювати піротехнічні та вибухові роботи, впевнено виконувати функціональні обов'язки під час виконання дій за призначенням при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та проведенні аварійно-рятувальних робіт.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	обов'язкова професійна	–
Рік підготовки	2021-2022-й	–
Семестр	4-й, б)	–
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	15,0	–
- кількість модулів	6	–
- загальна кількість годин	450	–
Розподіл часу за навчальним планом:		
- лекції (годин)	0	–
- практичні заняття (годин)	220	–
- семінарські заняття (годин)	–	–

- лабораторні заняття (годин)	–	–
- курсовий проект (робота) (годин)	–	–
- інші види занять (годин)	–	–
- самостійна робота (годин)	230	–
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	–	–
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	екзамен	–

Передумови для вивчення дисципліни

Фізика, Хімія, Нормативно-правове регулювання у сфері цивільного захисту, Загальна будова вибухонебезпечних предметів, Вибухові та піротехнічні роботи, Основи спеціальної та військової підготовки.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Дисциплінарні результати навчання	ПРН
виконувати роботи з гуманітарного та суцільного розмінування об'єктів та місцевості з урахуванням розподілу обов'язків та відповідальності, проводити розвідку, маркування мінних полів та зон розмінування, знешкоджувати та знищення мін та вибухонебезпечних предметів з дотриманням порядку розмінування та послідовності їх знешкодження і знищення;	ПРН30
приймати рішення на організацію оперативних дій при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та забезпечувати його виконання, визначаючи оптимальну розстановку необхідної кількості сил і засобів в умовах конкретної обстановки в зоні надзвичайної ситуації, складати та використовувати оперативні документи щодо діяльності піротехнічного підрозділу;	ПРН31
здійснювати керівництво особовим складом піротехнічного підрозділу на всіх етапах здійснення аварійно-рятувальних робіт та підричних робіт, утилізації та знищення вибухонебезпечних предметів з використанням спеціальної техніки, обладнання та оснащення;	ПРН32
організовувати та проводити заняття та навчання з особовим складом піротехнічного підрозділу;	ПРН33

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
здатність проводити знищення боєприпасів у спосіб, що забезпечує безпеку персоналу, навколишнього природного середовища і населення від шкідливого впливу виробничих процесів та продуктів утилізації;	К34
здатність виконувати завдання щодо пошуку, знешкодження, знищення вибухонебезпечних предметів при суцільному розмінуванні місцевості та діяти відповідно міжнародних стандартів з протимінної діяльності та стандартних оперативних процедур з розмінування;	К35
здатність здійснювати керівництво особовим складом піротехнічного підрозділу на всіх етапах здійснення аварійно-рятувальних робіт та підривних робіт, утилізації та знищення вибухонебезпечних предметів з використанням спеціальної техніки, обладнання та оснащення;	К37
здатність організовувати та проводити заняття та навчання з особовим складом піротехнічного підрозділу;	К38
здатність складати та використовувати оперативні документи щодо діяльності піротехнічного підрозділу.	К39

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

Модуль 1. ОХОРОНА ПРАЦІ

Змістовий модуль 1. Правові та організаційні основи охорони праці в органах та підрозділах ДСНС

Тема 1.1. Правові та організаційні основи охорони праці.

Основні положення Конституції України, Законів України «Про охорону праці», «Про охорону здоров'я населення», «Про екстрену медичну допомогу» щодо забезпечення здорових і безпечних умов праці.

Поняття охорони праці. Соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Забезпечення особового складу спеціальним одягом, спорядженням і засобами індивідуального захисту. Відповідальність працівників за порушення законодавства з питань охорони праці.

Загальні положення правил безпеки праці в органах і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС. Види інструктажів, навчання та перевірка знань з питань охорони праці, періодичність їх проведення. Адміністративно-громадський контроль за станом охорони праці в органах і підрозділах цивільного захисту ДСНС.

Тема 1.2. Основи безпеки праці в органах і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС

Аналіз і причини травматизму особового складу аварійно-рятувальних підрозділів під час несення служби, гасіння пожеж і дій по ліквідації надзвичайних ситуацій. Основні вимоги правил безпеки праці до службових приміщень в підрозділах ДСНС: утримання території, приміщень, проходів та виходів. Влаштування штучного освітлення (основне, чергове, аварійне). Вимоги правил безпеки праці до приладів радіаційної та хімічної розвідки, до спеціального одягу та спорядження. Періодичність і порядок їх випробовування.

Вимоги правил безпеки праці до ручних пожежних драбин та рятувальної мотузки. Заходи безпеки при роботі з ручними пожежними драбинами. Вимоги правил безпеки праці під час несення служби, проведення тактичних занять та навчань під час збору, виїзді і прямування на аварію, стихійне лихо, заняття, повернення в частину, проведення розвідки об'єкта, рятування людей та саморятування. Основні конструктивні елементи будівель і споруд: стіни, перекриття, перегородки, колони, балки, сходи, дах. Класифікація будівельних конструкцій, будівель і споруд за призначенням, поверховістю, конструктивною схемою виконання.

Вимоги правил безпеки праці при проведенні аварійно-рятувальних робіт у будівлях і спорудах. Особливості руйнування будівель при землетрусах, повенях, вибухах. Заходи безпеки при виконанні аварійно-рятувальних робіт. Заходи безпеки при проведенні рятувальних робіт у зоні хімічного, радіологічного і бактеріологічного забруднення. Дія проникаючої радіації на організм людини. Характеристика збудників інфекційних захворювань людини, які можуть бути наявні при бактеріологічному забрудненні: чума, холера, сибірська виразка, тиф, віспа.

Основні характеристики та класифікація небезпечних хімічних речовин. Колективні засоби захисту (сховища, протирадіаційні укриття), їх призначення, склад, та місце розміщення. Засоби індивідуального захисту: засоби індивідуального захисту органів дихання, індивідуальні засоби захисту шкіри, медичні індивідуальні засоби. Порядок використання колективних та індивідуальних засобів захисту. Вимоги правил безпеки праці при проведенні аварійно-рятувальних робіт у зонах хімічного, радіологічного і бактеріологічного забруднення. Заходи безпеки праці при ліквідації пожеж та надзвичайних ситуацій на вибухонебезпечних об'єктах.

Основні показники вибухопожежонебезпеки: температура спалаху, температура займання, нижня і верхня концентраційна межа вибуху. Категорування приміщень за вибухопожежною і пожежною небезпекою. Заходи безпеки особового складу органах і підрозділах цивільного захисту ДСНС при ліквідації надзвичайних ситуацій на вибухонебезпечних об'єктах. Безпека праці під час проведення аварійно-рятувальних робіт у приміщеннях, де знаходяться посудини під тиском. Заходи безпеки при проведенні рятувальних робіт на висоті, глибині, всередині резервуарів та в каналізаційних колекторах.

Види аварійно-відновлювальних робіт на висоті: за допомогою підвісних люльок з лебідками, перекриття, настилів, майданчиків телескопічних веж, підйомачів, драбин, стрем'янок, верхолазні роботи. Правила безпеки праці при роботі на висоті. Облаштування робочого місця, будівельних лісів, помостів, настилів. Заходи безпеки при розбиранні великоблочних, панельних конструкцій та демонтажу покрівель будівлі.

Заходи безпеки при проведенні аварійно-відновлювальних і рятувальних робіт на глибині: огороження котлованів і траншей, забезпеченість освітленням, захист електрокабелів, особливості проведення робіт у зимовий час. Вимоги щодо укріплення стінок котлованів, траншей, влаштування відкосів. Заходи безпеки під час проведення рятувальних робіт всередині резервуарів та каналізаційних колекторів: загородження місця проведення робіт, рух автотранспорту, перевірка загазованості, забезпеченість індивідуальними засобами захисту.

Тема 1.3. Основи електробезпеки

Дія електричного струму на організм людини (біологічна, електролітична, термічна) та його наслідки. Фактори, які впливають на наслідки ураження електричним струмом (вид та сила струму, його частота, опір тіла людини, тривалість впливу електричного струму, шлях струму через тіло людини, умови зовнішнього середовища). Поняття крокової напруги і напруги дотику, умови виникнення та заходи безпеки в зоні її дії.

Колективні та індивідуальні електрозахисні засоби захисту під час роботи з електрообладнанням. Вимоги правил безпеки праці до діелектричних засобів захисту: зовнішні ознаки, за якими визначають непридатність до використання, періодичність випробовування.

Заходи безпеки під час роботи з електрифікованим інструментом, приладами освітлення, побутовими електронагрівальними приладами на роботі і в побуті. Правила безпеки праці під час розрізання проводів під напругою, відключенні електромережі і установок.

Тема 1.4. Основи пожежної безпеки

Статистика пожеж в Україні та їх наслідків. Поняття про пожежну безпеку та пожежну небезпеку, умови виникнення пожежі (джерела запалювання, горюче середовище, шляхи розповсюдження).

Основні вимоги правил пожежної безпеки до службових приміщень, евакуаційних шляхів та виходів, засобів протипожежного захисту.

Тема 1.5. Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичний огляд

Основні поняття гігієни праці. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища. Шкідливі небезпечні виробничі фактори (фізичні, хімічні, біологічні і психофізичні) та санітарно-гігієнічні заходи щодо мінімізації їх впливу.

Особиста гігієна працівників аварійно-рятувальних органів і підрозділів цивільного захисту ДСНС. Медичне обслуговування працівників: медичний огляд, лікування, санаторно-курортне забезпечення.

Модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ОСНОВИ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Змістовий модуль 2. Основи цивільного захисту

Тема 2.1. Законодавство України у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій

Основні положення Кодексу цивільного захисту. Поняття цивільного захисту в Україні (єдина державна система цивільного захисту, підсистеми єдиної системи цивільного захисту, служби цивільного захисту, Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту ДСНС, сили і засоби цивільного захисту, ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій, аварійно-рятувальні роботи, техногенна безпека).

Мета, основні завдання і принципи цивільного захисту. Об'єкти підвищеної небезпеки. Режими функціонування єдиної системи цивільного захисту: повсякденного функціонування, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації, надзвичайного і воєнного стану.

Тема 2.2. Надзвичайні ситуації та їх класифікація

Надзвичайні ситуації, їх класифікація за основними ознаками, види та поширення на території України. Характеристика промислових аварійних ситуацій (аварій), надзвичайних ситуацій природного характеру (землетруси, повені, селеві потоки, зсуви ґрунту, обвали, урагани). Класифікація рівнів аварій техногенного характеру (А, Б, В).

Необхідність розробки планів локалізації і ліквідації аварійних ситуацій та аварій (ПЛАС). Дії рятувальних підрозділів під час локалізації і ліквідації аварій на об'єкті. Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій (у випадках пожеж, вибухів, загибелі і травмування людей).

Тема 2.3. Законодавство України про порядок проходження служби рядовим і начальницьким складом ДСНС

Право громадян України на працю. Законодавство України про порядок проходження служби рядовим і начальницьким складом ДСНС. Керівні документи щодо порядку проходження служби рядовим та начальницьким складом органів і підрозділів цивільного захисту ДСНС.

Загальні положення, прийняття на службу, порядок та умови проходження служби, спеціальні звання, граничний вік перебування на службі. Порядок присвоєння, зниження та позбавлення спеціальних звань. Призначення на посади, переміщення і просування по службі. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку. Види відпусток, їх тривалість.

Соціальний і правовий захист осіб рядового і начальницького складу та їх пенсійне забезпечення.

Тема 2.4. Основні положення Стройового статуту ЗС України та Дисциплінарного статуту служби цивільного захисту

Загальні положення Дисциплінарного статуту служби цивільного захисту. Начальники та підлеглі, старші і молодші. Заохочення, які застосовуються до рядового та начальницького складу. Дисциплінарні стягнення, які накладаються на осіб рядового та начальницького складу.

Стройовий статут Збройних Сил України: загальні положення (строї та управління ними). Правила носіння форменого одягу. Розміщення знаків розпізнавання. Носіння окремих предметів форми одягу. Стройові огляди.

Змістовий модуль 3. Організація діяльності оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС

Тема 3.1. Гарнізон Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, регіональні та територіальні загони. Призначення та завдання

Загальні положення щодо організації Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС. Гарнізон Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС (регіональний, обласний, районний, міський), його призначення та завдання.

Аварійно-рятувальні загони спеціального призначення ГУ ДСНС України в областях та аварійно-рятувальні підрозділи центрального підпорядкування ДСНС, їх роль в забезпеченні заходів ліквідації аварій, катастроф і наслідків стихійного лиха.

Сили і засоби гарнізону Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС. Порядок використання сил і засобів гарнізону на ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: план залучення сил і засобів гарнізону Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС.

Тема 3.2. Порядок організації служби в органах і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС

Призначення та завдання чергових змін в органах і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС. Розташування особового складу в службових приміщеннях: утримання, опалення, освітлення та провітрювання приміщень підрозділу. Обладнання чергових змін, час зміни, порядок заміни техніки.

Забезпечення спеціальним одягом і спорядженням особового складу. Внутрішній порядок, розпорядок дня аварійно-рятувального підрозділу та його дотримання, порядок відпочинку особового складу. Форма одягу під час несення служби. Вимоги до утримання службових приміщень та території. Склад, призначення, права, обов'язки та порядок несення служби особовим складом зміни у внутрішньому наряді. Порядок допуску осіб у службові приміщення підрозділу ДСНС.

Дії особового складу чергової зміни за сигналом «Тривога»: порядок збору і посадки чергових розрахунків в автомобілі, порядок виїзду за викликом. Порядок прийому і здачі чергування черговими змінами: час і

терміни проведення зміни, обов'язки під час здачі та прийому чергування, порядок подачі і виконання команд, випадки затримки зміни при здачі чергування, дії чергових змін за командою «Відбій». Особливості організації та несення служби в підрозділах, що охороняють об'єкти на договірних засадах: посилення служби на об'єкті, постова і дозорна служба, виконання обов'язків постовим і дозорним, час та порядок їх зміни.

Тема 3.3. Відпрацювання дій під час прийому і здачі чергування в аварійно-рятувальному підрозділі

Інструктаж з основних питань охорони праці: під час прийому та здачі чергування, при виконанні обов'язків під час несення служби у внутрішньому наряді, під час збору та виїзду за сигналом «Тривога». Підготовка особового складу чергової зміни до прийому і здачі чергувань: повторення обов'язків, перевірка спеціального одягу і спорядження, шиккування. Відпрацювання дій під час зміни чергових караулів: прийом і здача техніки та обладнання, службових приміщень і території, доповідь командирів відділення, перевірка та заміна апаратів захисту органів дихання. Виконання обов'язків при отриманні сигналу «Тривога»: слідування в гараж, одягання спеціального одягу та спорядження, посадка в автомобіль. Виконання обов'язків особами внутрішнього наряду: при перевірці несення служби черговими змінами, при зверненні громадян, при отриманні повідомлень про надзвичайні події від сторонніх осіб. Відрекомендування прямим начальникам та перевіряючим.

Тема 3.4. Наглядно-профілактична робота в населених пунктах та на потенційно небезпечних об'єктах. Загальні положення

Основні поняття про організацію та порядок проведення наглядно-профілактичної роботи на потенційно небезпечних промислових об'єктах.

Основні завдання і порядок проведення наглядно-профілактичної роботи на дільницях і в секторах. Забезпечення контролю за проведенням вогневих робіт. Здійснення наглядно-профілактичної роботи в житловому секторі.

Змістовий модуль 4. Основи трудового законодавства

Тема 4.1. Права громадян на працю. Трудовий договір

Конституційне право громадян на працю. Нормативні акти у сфері трудового права. Поняття, функції та джерела трудового права. Суб'єкти трудових правовідносин, їх праводієздатність.

Права трудового колективу в сфері трудового права. Профспілки. Колективний договір, трудовий договір, контракт. Їх значення.

Тема 4.2. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку в органах і підрозділах цивільного захисту ДСНС

Робочий час та час відпочинку. Правове регулювання заробітної платні. Гарантії та компенсаційні виплати. Трудова дисципліна: поняття, зміст і

методи забезпечення. Матеріальна відповідальність сторін. Трудові суперечки і порядок їх розв'язання.

Особливості правового регулювання праці і відпочинку працівників органів і підрозділів цивільного захисту ДСНС.

Тема 4.3. Соціальні гарантії та соціальний захист працівників органів і підрозділів цивільного захисту ДСНС

Соціальний захист. Зайнятість населення. Поняття безробіття. Соціальний і правовий захист осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту ДСНС. Виплата допомоги. Пенсія.

Утримання і стягнення з пенсій. Соціальні пенсії. Пенсійне забезпечення осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту ДСНС.

Модуль 3. ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Змістовий модуль 5. Поняття про ринок і ринкові відносини.

Тема 5.1. Загальні основи суспільного виробництва

Економіка як господарська діяльність. Суспільне виробництво: процес праці, його складові, продуктивні сили, місце та роль працівників у системі виробництва. Форми суспільного виробництва, стадії його розвитку. Виробництво та потреби. Система потреб.

Проблема обмежених ресурсів. Виробничі можливості. Ефективність виробництва. Показники економічної ефективності.

Тема 5.2. Поняття ринку і ринкових відносин. Формування та розвиток ринку

Поняття ринку, його функції та структура. Необхідність переходу України до ринкової економіки. Закони, які впливають на розвиток ринкових відносин. Шляхи формування та розвитку ринкової економіки.

Умови і механізм функціонування ринку. Ринкова інфраструктура та її склад (фондові, товарні, валютні біржі). Державне регулювання ринку.

Тема 5.3. Реформування економіки. Власність та її економічна сутність. Роздержавлення і приватизація

Модель розвитку економіки, основні завдання економічної політики України.

Власність. Закон України «Про власність». Роздержавлення. Сутність, принципи та способи приватизації. Орендна форма господарювання. Форми власності на землю.

Тема 5.4. Система підприємництва. Підприємство у системі ринкових відносин

Підприємництво в ринковій системі господарювання. Організаційно-правові форми підприємництва, тенденції його розвитку.

Поняття підприємства, мета й напрямки його діяльності, правові основи функціонування (Закон України «Про підприємства в Україні»), умови створення, реєстрації, ліквідації та реорганізації.

Статут підприємства. Колективний договір. Класифікація та структура підприємств.

Тема 5.5. Організація і оплата праці

Нормування праці. Сучасна політика оплати праці. Поняття та функції заробітної плати. Закон України «Про оплату праці».

Основи (тарифно-кваліфікаційний довідник, тарифні ставки, тарифна сітка) та форми організації заробітної плати. Мінімальна заробітна плата. Матеріальне стимулювання працівників. Доплати й надбавки до заробітної плати та організація преміювання персоналу.

Тема 5.6. Трудові ресурси. Зайнятість населення. Ринок праці

Підготовка конкурентноспроможних робітників – основа соціального захисту. Трудові ресурси та їх використання. Продуктивність праці: методи вимірювання, фактори підвищення.

Персонал: класифікація та структура. Кадрова політика й система управління персоналом. Служби зайнятості в Україні. Безробіття, його форми, шляхи подолання.

Ринок праці, особливості його формування і регулювання. Підготовка та перепідготовка кадрів. Удосконалення системи професійно-технічного навчання. Підготовка конкурентноспроможних робітників як основа вирішення проблем соціального захисту населення.

Модуль 4. МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО

Змістовий модуль 6. Матеріали, що використовуються в аварійно-рятувальній справі, їх класифікація та основні властивості

Тема 6.1. Класифікація будівельних матеріалів та їх основні властивості

Основні види будівельних матеріалів та їх класифікація за походженням, призначенням, способом виготовлення. Природні та штучні кам'яні будівельні матеріали: граніт, ракушняк, азбест, керамічна і силікатна цегла, бетон, залізобетон. Способи виготовлення та поведінка в умовах пожежі.

Мінеральні в'язучі матеріали: будівельний гіпс, вапно, цемент. Способи виготовлення і галузь застосування. Властивості будівельних матеріалів: міцність, твердість, пружність, теплопровідність, вогнетривкість.

Тема 6.2. Полімерні та теплоізоляційні матеріали, метали і сплави, їх властивості та галузь застосування

Галузь застосування гідроізоляційних і теплоізоляційних матеріалів. Органічні матеріали (толь, руберойд, склоруберойд, ізол, гідроізол) та їх характеристика. Теплоізоляційні матеріали: мінеральний войлок, войлок будівельний, пінопласти, скловата. Оздоблювальні та облицювальні

матеріали: декоративні пластики, полістирольні плити, ДВП і ДСП. Пожежна небезпека полімерних та теплоізоляційних матеріалів.

Чорні і кольорові метали. Вуглецева і легована сталі, їх маркування. Металеві вироби і конструкції. Механічні характеристики конструкційної і арматурної сталі, їх поведінка при високих температурах. Поняття про критичну температуру сталі. Ступінь нагріву і втрата несучої здатності. Алюмінієві сплави, галузь застосування та поведінка в умовах пожежі.

Тема 6.3. Пально-мастильні матеріали, лаки і фарби, їх небезпека та особливості використання

Види, характеристика, властивості пального для двигунів внутрішнього згорання. Етилований і неетилований бензин, маркування, октанове число. Небезпека при його використанні. Дизельне пальне, його характеристика, маркування.

Мастильні матеріали, характеристика, маркування, властивості та галузь застосування.

Галузь застосування лакофарбових матеріалів. Пожежна небезпека пально-мастильних та лакофарбових матеріалів.

Модуль 5. САПЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ВИБУХОВА СПРАВА

Змістовий модуль 7. Вибухові речовини та засоби підривання, правила їх використання, заходи безпеки при поводженні

Тема 7.1. Електричний спосіб підривання

Електричний спосіб підривання, його характеристика. Засоби та приладдя електричного способу підривання. Схеми електровибухових мереж та їх розрахунок. Джерела струму та контрольно-вимірювальні прилади. Підбір джерел струму для проведення вибуху.

Організація виконання задач піротехнічного розрахунку при прокладанні ЕВМ. Заходи безпеки при електричному способі підривання.

Проведення підричних робіт електричним способом.

Тема 7.2. Заходи безпеки при підричних роботах

Заходи безпеки при підричних роботах. Вимоги правил з охорони праці при проведенні підричних робіт.

Тема 7.3. Облік, правила зберігання, перевезення та знищення вибухових речовин та засобів підривання

Стаціонарні та польові витратні склади вибухових речовин та засобів підривання. Правила обліку та зберігання вибухових речовин та засобів підривання в стаціонарних та польових умовах. Отримання вибухових речовин та засобів підривання.

Правила перевезення, перенесення вибухових речовин та засобів підривання, заходи безпеки при цьому. Порядок та правила знищення вибухових речовин та засобів підривання. Заходи безпеки.

Тема 7.4. Підривні заряди. Заряди, що виготовляються самостійно та підривні заряди промислового виготовлення

Класифікація підривних зарядів. Основні фактори, що впливають на руйнівну дію вибуху зарядів. Призначення, класифікація, характеристика та застосування зарядів, що виготовляються промисловістю.

Підривні заряди, які виготовляються самостійно. Заряди спеціального призначення. Заходи безпеки.

Тема 7.5. Засоби та приладдя вогневого способу підривання

Суть вогневого способу підривання. Засоби та приладдя вогневого способу підривання. Правила виготовлення та запалення запалювальної трубки.

Запалювальні трубки промислового виробництва: призначення, будова, ТХ, застосування. Підривання зарядів за допомогою детонуючого шнура.

Заходи безпеки при вогневому способі підривання та при роботі з детонуючим шнуром. Проведення підривних робіт вогневим способом з використанням самостійно виготовлених зарядів.

Тема 7.6. Вибухові речовини та засоби підривання

Явище та визначення вибуху. Форми вибухової хімічної реакції. Основні властивості вибухових речовин. Класифікація вибухових речовин.

Засоби вогневого способу підривання та заходи безпеки при поводженні з ними. Засоби електричного способу підривання та заходи безпеки при поводженні з ними.

Вибухові речовини та засоби підривання, що використовуються у народному господарстві. Заходи безпеки.

Змістовий модуль 8. Підривання елементів конструкцій

Тема 8.1. Підривання елементів конструкцій з дерева, металу, цегли, каменю, бетону та залізобетону

Підривання елементів конструкцій з дерева контактними та неконтактними зарядами. Розрахунок, розташування і кріплення зарядів. Підривання елементів з дерева неконтактними зарядами. Підривання пнів.

Підривання елементів конструкцій з металу, їх розрахунок, розташування та кріплення зарядів. Способи розміщення зарядів, типи зарядних пристроїв та їх виробка при підриванні елементів конструкцій з цегли, каменю, бетону та залізобетону. Підривання елементів конструкцій шпуровими зарядами. Заходи безпеки.

Тема 8.2. Підривання стін та будівель, які загрожують обвалом

Розрахунок зарядів при контактному та неконтактному способі підривання. Валка будівель на місці та у визначеному напрямку, розрахунок зарядів при цьому.

Тема 8.3. Підводні підривні роботи

Підривання льоду та льодяних заторів. Захист мостів від пошкодження під час льодоходів. Розрахунок зарядів для підривання льоду. Заходи безпеки.

Тема 8.4. Підривання ґрунтів

Основні поняття особливостей дій вибуху зарядів у ґрунті. Принципи розрахунку зарядів, розміщених в один ряд. Підривання ґрунтів на викид. Заходи безпеки.

Змістовий модуль 9. Організація піротехнічних робіт

Тема 9.1. Організація піротехнічних робіт

Планування та організація розвідки місцевості на вибухонебезпечні предмети в межах визначеної території (розвідка місцевості прямолінійним та зигзагоподібним способом). Суцільне очищення від вибухонебезпечних предметів. Заходи безпеки.

Тема 9.2. Засоби розвідки та розмінування

Призначення, технічна характеристика, склад комплекту, будова, принцип дії, підготовка до роботи та робота з приладами: OGF-L, ИМП, ИМП-2, МПП, РВМ, РВМ-2М, ИМБ, МИВ, ДИВ-М1, МБИ, ИНМ, Р-299.

Призначення, ТХ, склад комплектів №75 та №77, комплекту розмінування загальновійськового (КР-о), інженерного (КР-и) та єдиного (КР-е).

Змістовий модуль 10. Призначення, класифікація, будова сучасних боєприпасів та боєприпасів часів Другої світової війни, їх знешкодження та знищення

Тема 10.1. Артилерійські та мінометні боєприпаси. Інженерні боєприпаси та гранати

Призначення, класифікація, будова артилерійських та мінометних пострілів, види артилерійських снарядів. Таврування, фарбування та маркування артилерійських та мінометних боєприпасів колишніх радянської та німецької армій. Сучасні зразки артилерійських та мінометних боєприпасів.

Протитанкові та протипіхотні міни колишніх радянської та німецької армій. Гранати їх будова та знищення. Сучасні зразки інженерних боєприпасів (ПТМ, ППМ, міни-сюрпризи, міни-пастки, фугаси тощо).

Тема 10.2. Авіаційні боєприпаси та запальники часів Другої світової війни

Класифікація авіабомб. Умовні позначення та загальна будова авіабомб. Спорядження, фарбування та маркування: фугасних, осколкових, осколково-фугасних, запалювальних, хімічних, освітлювальних, димових, фотографічних, протитанкових, броньобійних, бетонобійних та агітаційних

авіабомб. Призначення, ТХ, будова та застосування запальників авіаційних бомб.

Тема 10.3. Відкопування боєприпасів, що не вибухнули

Суть відкопування боєприпасів, що не вибухнули. Проникнення авіабомби в ґрунт. Типи виробіток при відкопуванні боєприпасів, що не вибухнули.

Елементи кріплення шахт та галерей. Устрій котловану, шахт та галерей. Розробка та транспортування ґрунту. Організація робіт при відкопуванні НБП. Заходи безпеки при відкопуванні.

Тема 10.4. Знешкодження боєприпасів, що не вибухнули

Метод визначення ступеня небезпеки боєприпасів, що не вибухнули. Вилучення запальників з авіабомб. Вилучення спорядження. Заходи безпеки при знешкодженні боєприпасів, що не вибухнули.

Тема 10.5. Знищення боєприпасів у населеному пункті та на підривному майданчику

Знищення боєприпасів на території населеного пункту. Оточення небезпечної зони, захист споруд, що загрожують обвалом та евакуація населення.

Обладнання підривного майданчика та знищення на ньому боєприпасів. Знищення боєприпасів на місці виявлення поза населеним пунктом. Заходи безпеки.

Змістовий модуль 11. Дії піротехнічних підрозділів ОРС ЦЗ ДСНС України щодо організації та проведення піротехнічних і вибухових робіт, робіт зі знешкодження і знищення вибухонебезпечних предметів

Тема 11.1. Практичні підривні роботи вогневим способом

Виготовлення та запалювання запалювальних трубок, в'язка мереж з детонуючого шнура. Практичні підривні роботи вогневим способом підриву.

Тема 11.2. Практичні підривні роботи електричним способом

В'язка електричних мереж з послідовним, паралельним та змішаним з'єднанням електродетонаторів. Практичні підривні роботи електричним способом підриву.

Тема 11.3. Дії розрахунку з пророблення проходу в завалі вибуховим способом

Організація дій розрахунком з пророблення проходу в завалі з елементів цегли та залізобетону вибуховим способом (норматив №12). Практичний розрахунок зарядів для підривання елементів з дерева, заліза, цегли, каменю, бетону та залізобетону.

Тема 11.4. Дії розрахунку з обрушення стіни, яка загрожує обвалом

Організація дій розрахунком з обрушення стіни, яка загрожує обвалом, шнуровим методом вибуху (норматив №10).

Організація дій розрахунком з обрушення стіни, яка загрожує обвалом, вибухом зовнішнього зосередженого заряду (норматив №11).

Тема 11.5. Дії розрахунку із локалізації лісової пожежі

Локалізація лісової пожежі шляхом влаштування мінералізованої смуги вибуховим способом (норматив №13).

Тема 11.6. Практична робота з засобами розвідки та розмінування

Підготовка до роботи та робота з приладами OGF-L, ИМП, РВМ, ДИВ-М1. Виявлення вибухонебезпечних предметів, пошук їх в ґрунтах різної щільності.

Тема 11.7. Дії розрахунку при виявленні боєприпасів, авіабомб, що не вибухнули

Організація пошуку авіаційних боєприпасів розрахунком за допомогою бомбошукача.

Організація дій розрахунку з відкопування авіаційних боєприпасів, що не вибухнули (норматив №2).

Тема 11.8. Дії розрахунку із знищення та знешкодження вибухонебезпечних предметів

Організація дій розрахунком із знешкодження невибухлої авіабомби, вилучення запальника з її корпусу (норматив №7).

Організація дій розрахунком із знешкодження невибухлої авіабомби на території населеного пункту (норматив №8).

Організація дій розрахунком із знешкодження невибухлої авіабомби на підривному майданчику (норматив №9).

Тема 11.9. Дії розрахунку з організації розвідки місцевості на наявність вибухонебезпечних предметів

Організація розрахунком розвідки місцевості зигзагоподібним та прямолінійним способом. Суцільна розвідка місцевості.

Змістовий модуль 12. Виробнича практика

Тема 12.1. Дії сапера (розмінування) під час зміни чергових змін та за сигналом «Тривога»

Ознайомлення із розташуванням пожежно-технічного та аварійно-рятувального обладнання на автомобілях. Ознайомлення з випадками та порядком подання сигналу «Тривога».

Відпрацювання первинних практичних навичок: зміна чергових змін; перевірка справності пожежно-технічного та аварійно-рятувального обладнання; постановка у розрахунок апаратів захисту органів дихання; збір

караулу, одягання спеціального одягу та спорядження, посадки у автомобіль та виїзду з гаража за сигналом «Тривога».

Тема 12.2. Дії сапера (розмінування) під час несення служби у внутрішньому наряді, з підтримання внутрішнього порядку та виконання розпорядку дня у аварійно-рятувальному підрозділі

Ознайомлення із складом внутрішнього наряду, та організацією дозорної служби. Вивчення обов'язків днювального по гаражу, постового біля фасаду та дозорного аварійно-рятувального підрозділу. Ознайомлення із службовими приміщеннями аварійно-рятувального підрозділу та їх призначенням. Ознайомлення з розпорядком дня аварійно-рятувального підрозділу.

Відпрацювання первинних практичних навичок: несення служби днювальним по гаражу та постовим біля фасаду аварійно-рятувального підрозділу; допуску у службові приміщення осіб, що не належать до складу аварійно-рятувального підрозділу; виконання заходів, які передбачені розпорядком дня, під час несення служби.

Тема 12.3. Дії сапера (розмінування) під час роботи із засобами розвідки та розмінування

Ознайомлення із призначенням та характеристиками засобів розвідки та розмінування. Підготовка міношукачів та богошукачів до роботи і перевірка їх придатності до роботи.

Прийоми роботи з міношукачами та богошукачами в різних умовах. Несправності та способи їх усунення. Практичний пошук вибухонебезпечних предметів.

Тема 12.4. Дії сапера (розмінування) під час розвідки та суцільному очищенні місцевості від вибухонебезпечних предметів

Група піротехнічних робіт. Призначення, склад, оснащення.

Організація і способи виконання завдання з розвідки, розмінування та знищення та знешкодження вибухонебезпечних предметів. Демаскуючі ознаки наявності вибухонебезпечних предметів. Організація фіксації небезпечних ділянок. Необхідна документація для пошуку небезпечних районів. Відпрацювання звітної документації. Організація розвідки місцевості на наявність вибухонебезпечних предметів. Виявлення вибухонебезпечних предметів, позначення їх на місцевості.

Знищення виявлених вибухонебезпечних предметів на місці (в населеному пункті, поза населеного пункту) та на підривному майданчику.

Тема 12.5. Дії сапера (розмінування) під час роботи з аварійно-рятувальним обладнанням

Ознайомлення із аварійно-рятувальним обладнанням. Відпрацювання первинних практичних навичок з підготовки та застосування ручного

механізованого, електричного, пневматичного та гідравлічного аварійно-рятувального обладнання.

Тема 12.6. Дії сапера (розмінування) під час лісових пожеж, по охороні мостів від льодоходів та пророблюванні проходів у завалах

Локалізація лісових пожеж шляхом пророблення мінералізованої смуги.

Охорона мостів від льодоходу. Способи підривання льоду, підготовка полинів для підривання льоду та льодяних заторів. Кріплення зарядів під водою.

Підривання елементів конструкцій з дерева, металу, цегли, каменю, бетону та залізобетону при проробленні проходів у завалах.

Розрахунок зарядів, їх розміщення, кріплення. Обов'язки відділення (розрахунку) групи піротехнічних робіт.

Модуль 6. ЗАХИСТ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ВІД ВПЛИВУ НЕБЕЗПЕЧНИХ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН

Змістовий модуль 13. Правила користування ними засобами індивідуального захисту органів дихання та поверхні тіла

Тема 13.1. Засоби індивідуального захисту та правила користування ними

Прийоми надання допомоги потерпілим. Домедична допомога постраждалим при хімічно небезпечних аваріях.

Підбір загальновійськового захисного комплексу (ЗЗК), легкого комплексу (Л-1), комплексу «Рятувальник». Розміщення комплектів при діях на техніці і в пішому стані.

Прийоми користування протигазом, загальновійськовим захисним комплектом, комплектом (Л-1). Надягання, знімання і складання комплекту. Прийоми користування несправним протигазом. Обслуговування та збереження комплекту.

Змістовий модуль 14. Особливості патологічних порушень та надання домедичної допомоги, які виникають в надзвичайних ситуаціях, пов'язаних із вибухонебезпекою

Тема 14.1. Особливості надання домедичної допомоги при мінно-вибухових травмах

Методика класифікації поранень. Особливості надання домедичної допомоги залежно від виду раневого агента. Надання домедичної допомоги штатними медико-санітарними та підручними засобами при пораненнях.

Особливості надання домедичної допомоги при контузіїх, травматичній ампутації кінцівок, переломах, забоях, вивихах. Оцінка функцій організму та надання домедичної допомоги потерпілим із синдромом тривалого стиснення тканин.

Тема 14.2. Зупинка кровотечі

Зупинка кровотечі. Зупинка кровотечі шляхом натискання на окремі точки, за допомогою давлучої пов'язки, джгута (закрутки).

Перев'язувальний матеріал. Табельні засоби для пов'язок: перев'язувальний пакет, контурні пов'язки, косинка. Види пов'язок. Техніка накладання м'яких пов'язок на окремі ділянки тіла. Пов'язка на голову. Пов'язки на верхні та нижні кінцівки. Пов'язки на нижню частину живота та верхню третину стегна. Пов'язки на грудну клітку.

Тема 14.3. Порядок іммобілізації та транспортування постраждалих

Транспортні шини. Порядок і правила їх накладення. Підручні засоби іммобілізації. Правила їх накладання. Попередження синдрому тривалого стиснення тканин.

Методи і технічні засоби транспортування потерпілих. Перенесення на ношах. Перенесення за допомогою лямок для нош. Перенесення на руках. Правила завантаження потерпілих у санітарний транспорт. Положення потерпілого при транспортуванні. Принципи черговості транспортування при масових ураженнях.

Тема 14.4. Домедична допомога при термічних ураженнях та електротравмі

Надання домедична допомога при опіках залежно від глибини ураження та характеру термічного агента. Особливості надання домедичної допомоги при тепловому та сонячному ударі.

Надання домедичної допомоги при обмороженні та переохолодженні (замерзанні). Дії при наданні домедичної допомоги при ураженні електричним струмом.

Тема 14.5. Домедична допомога при гострих отруєннях

Характеристика основних видів отруєнь токсичними речовинами та особливості надання домедичної допомоги. Дії при наданні домедичної допомоги при отруєнні окислом вуглецю (чадним газом), хлором, аміаком, фосфорно-органічними сполуками (ФОС), парами кислот та продуктами харчування з використанням неспецифічних та специфічних засобів. Домедична допомога при проникненні отрути в шлунок. Методи видалення отрути зі шлунку. Використання сорбентів.

Тема 14.6. Основні принципи надання домедичної допомоги при порушенні дихання та кровообігу

Підтримка життєво важливих функцій організму при порушенні дихання. Штучна вентиляція без спеціального устаткування. Штучна вентиляція легень за допомогою допоміжних засобів без інгаляції киснем. Штучна вентиляція за допомогою допоміжних засобів з інгаляцією киснем.

Підтримка життєво важливих функцій організму при порушенні кровообігу. Визначення пульсу. Непрямий масаж серця. Надання домедичної

допомоги при серцево-легеневій недостатності. Особливості надання медичної допомоги потерпілим з психогенними реакціями.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модуль-на контрольна робота
1	2	3	4	5	6	7
4-й, б) семестр						
Модуль 1. ОХОРОНА ПРАЦІ						
Змістовий модуль 1. Правові та організаційні основи охорони праці в органах та підрозділах ДСНС						
Тема 1.1. Правові та організаційні основи охорони праці	4		2		2	
Тема 1.2. Основи безпеки праці в органах і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту	14		6		14	
Тема 1.3. Основи електробезпеки	4		2		2	
Тема 1.4. Основи пожежної безпеки будівель і споруд	4		2		2	
Тема 1.5. Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичний огляд	4		2		2	МКР-1
Разом за змістовий модуль 1	36		14		22	
Всього за модуль 1	36		14		22	
МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ОСНОВИ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА						
Змістовий модуль 2. Основи цивільного захисту						
Тема 2.1. Законодавство України у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій	4		2		2	
Тема 2.2. Надзвичайні ситуації та їх класифікація	4		2		2	
Тема 2.3. Законодавство України про порядок проходження служби рядовим і начальницьким складом	4		2		2	

ДСНС						
Тема 2.4. Основні положення Стройового та Дисциплінарного статутів	4		2		2	
Разом за змістовий модуль 2	16		8		8	
Змістовий модуль 3. Організація діяльності Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС						
Тема 3.1. Гарнізон Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС, регіональні та територіальні загони. Призначення та завдання	4		2		2	
Тема 3.2. Організація і порядок несення служби в органах і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС	6		2		4	
Тема 3.3. Відпрацювання дій під час прийому і здачі чергування в аварійно-рятувальному підрозділі	6		4		4	
Тема 3.4. Наглядово-профілактична робота в населених пунктах та на потенційно небезпечних об'єктах. Загальні положення	4		2		2	
Разом за змістовий модуль 3	20		8		12	
Змістовий модуль 4. Основи трудового законодавства						
Тема 4.1. Право громадян України на працю. Трудовий договір	4		2		2	
Тема 4.2. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку в органах і підрозділах цивільного захисту ДСНС	4		2		2	
Тема 4.3. Соціальні гарантії та соціальний захист працівників ДСНС	4		2		2	МКР-2
Разом за змістовий модуль 4	12		6		6	
Всього за модуль 2	48		22		26	
Модуль 3. ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ						
Змістовий модуль 5. Поняття про ринок і ринкові відносини						
Тема 5.1. Загальні основи суспільного виробництва	4		2		2	
Тема 5.2. Поняття ринку і ринкових відносин. Формування та розвиток ринку	4		2		2	
Тема 5.3. Реформування	4		2		2	

економіки. Власність та її економічна сутність. Роздержавлення та приватизація						
Тема 5.4. Система підприємства. Підприємство у системі ринкових відносин	4		2		2	
Тема 5.5. Організація і оплата праці	4		2		2	
Тема 5.6. рудові ресурси. Зайнятість населення. Ринок праці	4		2		2	МКР-3
Разом за змістовий модуль 5	24		12		12	
Всього за модуль 3	24		12		12	
Модуль 4. МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО						
Змістовий модуль 6. Матеріали, що використовуються в аварійно-рятувальній справі, їх класифікація та основні властивості						
Тема 6.1. Класифікація будівельних матеріалів та їх основні властивості	4		2		2	
Тема 6.2. Полімерні та теплоізоляційні матеріали, метали і сплави, їх властивості та галузь застосування	6		2		4	
Тема 6.3. Пально-мастильні матеріали, лаки і фарби, їх небезпека та особливості використання	4		2		2	МКР-4
Разом за змістовий модуль 6	14		6		8	
Всього за модуль 4	14		6		8	
Модуль 5. САПЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ВИБУХОВА СПРАВА						
Змістовий модуль 7. Вибухові речовини та засоби підривання, правила їх використання, заходи безпеки при поводженні						
Тема 7.1. Вибухові речовини та засоби підривання	4		2		2	
Тема 7.2. Заходи безпеки при підривних роботах	4		2		2	
Тема 7.3. Облік, правила зберігання, перевезення та знищення вибухових речовин та засобів підривання	4		2		2	
Тема 7.4. Підривні заряди. Заряди, що виготовляються самостійно та підривні заряди промислового виготовлення	4		2		2	
Тема 7.5. Засоби та приладдя вогневого способу підривання	4		2		2	
Тема 7.6. Електричний спосіб підривання	4		2		2	
Разом за змістовий модуль 7	24		12		12	

Змістовий модуль 8. Підривання елементів конструкцій						
Тема 8.1. Підривання елементів конструкцій з дерева, металу, цегли, каменю, бетону та залізобетону	8		4		4	
Тема 8.2. Підривання стін та побудов, які загрожують обвалом	8		4		4	
Тема 8.3. Підводні підривні роботи	4		2		2	
Тема 8.4. Підривання ґрунтів	8		4		4	
Разом за змістовий модуль 8	28		14		14	
Змістовий модуль 9. Організація піротехнічних робіт						
Тема 9.1. Організація піротехнічних робіт	4		2		2	
Тема 9.2. Засоби розвідки та розмінування	8		4		4	
Разом за змістовий модуль 9	12		6		6	
Змістовий модуль 10. Призначення, класифікація, будова сучасних боєприпасів та боєприпасів часів Другої світової війни, їх знешкодження та знищення						
Тема 10.1. Артилерійські та мінометні боєприпаси. Інженерні боєприпаси та гранати	8		4		4	
Тема 10.2. Авіаційні боєприпаси та запальники Другої світової війни	8		4		4	
Тема 10.3. Відкопування боєприпасів, що не вибухнули	8		4		4	
Тема 10.4. Знешкодження боєприпасів, що не вибухнули	4		2		2	
Тема 10.5. Знищення боєприпасів у населеному пункті та на підривному майданчику	8		4		4	
Разом за змістовий модуль 10	36		18		18	
Змістовий модуль 11. Дії піротехнічних підрозділів ОРС ЦЗ ДСНС України щодо організації та проведення піротехнічних і вибухових робіт, робіт зі знешкодження і знищення вибухонебезпечних предметів						
Тема 11.1. Практичні підривні роботи вогневим способом	8		4		4	
Тема 11.2. Практичні підривні роботи електричним способом	8		4		4	
Тема 11.3. Дії розрахунку з пророблення проходу в завалі вибуховим способом	12		6		6	
Тема 11.4. Дії розрахунку з обрушення стіни, яка	12		6		6	

загрожує обвалом						
Тема 11.5. Дії розрахунку із локалізації лісової пожежі	12		6		6	
Тема 11.6. Практична робота з засобами розвідки та розмінування	24		12		12	
Тема 11.7. Дії розрахунку при виявленні боєприпасів, авіабомб, що не вибухнули	24		12		12	
Тема 11.8. Дії розрахунку із знищення та знешкодження вибухонебезпечних предметів	8		4		4	
Тема 11.9. Дії розрахунку з організації розвідки місцевості на наявність вибухонебезпечних предметів	12		6		6	
Разом за змістовий модуль 11	120		60		60	
Змістовий модуль 12. Виробнича практика						
Тема 12.1. Дії сапера (розмінування) під час зміни чергових змін та за сигналом «Тривога»	12		6		6	
Тема 12.2. Дії сапера (розмінування) під час несення служби у внутрішньому наряді, з підтримання внутрішнього порядку та виконання розпорядку дня у аварійно-рятувальному підрозділі	12		6		6	
Тема 12.3. Дії сапера (розмінування) під час роботи із засобами розвідки та розмінування	12		6		6	
Тема 12.4. Дії сапера (розмінування) під час розвідки та суцільному очищенні місцевості від вибухонебезпечних предметів	12		6		6	
Тема 12.5. Дії сапера (розмінування) під час роботи з аварійно-рятувальним обладнанням	12		6		6	
Тема 12.6. Дії сапера (розмінування) під час лісових пожеж, з охорони мостів від льодоходів та пророблюванні проходів у завалах	12		6		6	МКР-5
Разом за змістовий модуль 12	72		36		36	
Всього за модуль 5	292		146		146	
Модуль 6. ЗАХИСТ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ВІД ВПЛИВУ НЕБЕЗПЕЧНИХ						

ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН ТА ОСОБЛИВОСТІ ПАТОЛОГІЧНИХ ПОРУШЕНЬ І НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ ТРАВМАХ, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИБУХОНЕБЕЗПЕКОЮ						
Змістовий модуль 13. Правила користування ними засобами індивідуального захисту органів дихання та поверхні тіла						
Тема 13.1. Засоби індивідуального захисту та правила користування ними	6		2		4	
Разом за змістовий модуль 13	6		2		4	
Змістовий модуль 14. Особливості патологічних порушень та надання домедичної допомоги при травмах, які виникають в надзвичайних ситуаціях, пов'язаних із вибухонебезпекою						
Тема 14.1. Особливості надання домедичної допомоги при мінно-вибухових травмах	4		2		2	
Тема 14.2. Зупинка кровотечі	4		2		2	
Тема 14.3. Порядок іммобілізації та транспортування постраждалих	4		2		2	
Тема 14.4. Домедична допомога при термічних ураженнях та електротравмі	4		2		2	
Тема 14.5. Домедична допомога при гострих отруєннях	4		2		2	
Тема 14.6. Основні принципи надання домедичної допомоги при порушенні дихання та кровообігу	4		2		2	МКР-6
Разом за змістовий модуль 14	24		12		12	
Всього за модуль 6	30		14		16	
Екзамен	6					
Всього за дисципліну	450		220		230	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.1. Правові та організаційні основи охорони праці	2
2	Тема 1.2. Основи безпеки праці в органах і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС	6
3	Тема 1.3. Основи електробезпеки	2
4	Тема 1.4. Основи пожежної безпеки	2
5	Тема 1.5. Основи гігієни праці та виробничої санітарії. Медичний огляд	2
6	Тема 2.1. Законодавство України у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій	2
7	Тема 2.2. Надзвичайні ситуації та їх класифікація	2

8	Тема 2.3. Законодавство України про порядок проходження служби рядовим і начальницьким складом ДСНС	2
9	Тема 2.4. Основні положення Стройового статуту ЗС України та Дисциплінарного статуту служби цивільного захисту	2
10	Тема 3.1. Гарнізон Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, регіональні та територіальні загони. Призначення та завдання	2
11	Тема 3.2. Порядок організації служби в органах і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС	2
12	Тема 3.3. Відпрацювання дій під час прийому і здачі чергування в аварійно-рятувальному підрозділі	2
13	Тема 3.4. Наглядово-профілактична робота в населених пунктах та на потенційно небезпечних об'єктах. Загальні положення	2
14	Тема 4.1. Права громадян на працю. Трудовий договір	2
15	Тема 4.2. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку в органах і підрозділах цивільного захисту ДСНС	2
16	Тема 4.3. Соціальні гарантії та соціальний захист працівників органів і підрозділів цивільного захисту ДСНС	2
17	Тема 5.1. Загальні основи суспільного виробництва	2
18	Тема 5.2. Поняття ринку і ринкових відносин. Формування та розвиток ринку	2
19	Тема 5.3. Реформування економіки. Власність та її економічна сутність. Роздержавлення і приватизація	2
20	Тема 5.4. Система підприємництва. Підприємство у системі ринкових відносин	2
21	Тема 5.5. Організація і оплата праці	2
22	Тема 5.6. Трудові ресурси. Зайнятість населення. Ринок праці	2
23	Тема 6.1. Класифікація будівельних матеріалів та їх основні властивості	2
24	Тема 6.2. Полімерні та теплоізоляційні матеріали, метали і сплави, їх властивості та галузь застосування	2
25	Тема 6.3. Пально-мастильні матеріали, лаки і фарби, їх небезпека та особливості використання	2
26	Тема 7.1. Вибухові речовини та засоби підривання	2
27	Тема 7.2. Заходи безпеки при підривних роботах	2
28	Тема 7.3. Облік, правила зберігання, перевезення та знищення вибухових речовин та засобів підривання	2
29	Тема 7.4. Підривні заряди. Заряди, що виготовляються самостійно та підривні заряди промислового виготовлення	2
30	Тема 7.5. Засоби та приладдя вогневого способу підривання	2
31	Тема 7.6. Електричний спосіб підривання	2
32	Тема 8.1. Підривання елементів конструкцій з дерева, металу, цегли, каменю, бетону та залізобетону	4
33	Тема 8.2. Підривання стін та будівель, які загрожують обвалом	4
34	Тема 8.3. Підводні підривні роботи	2
35	Тема 8.4. Підривання ґрунтів	4
36	Тема 9.1. Організація піротехнічних робіт	2
37	Тема 9.2. Засоби розвідки та розмінування	4
38	Тема 10.1. Артилерійські та мінометні боєприпаси. Інженерні боєприпаси та гранати	4

39	Тема 10.2. Авіаційні боєприпаси та запальники часів Другої світової війни	4
40	Тема 10.3. Відкопування боєприпасів, що не вибухнули	4
41	Тема 10.4. Знешкодження боєприпасів, що не вибухнули	2
42	Тема 10.5. Знищення боєприпасів у населеному пункті та на підривному майданчику	4
43	Тема 11.1. Практичні підривні роботи вогневим способом	4
44	Тема 11.2. Практичні підривні роботи електричним способом	4
45	Тема 11.3. Дії розрахунку з пророблення проходу в завалі вибуховим способом	6
46	Тема 11.4. Дії розрахунку з обрушення стіни, яка загрожує обвалом	6
47	Тема 11.5. Дії розрахунку із локалізації лісової пожежі	6
48	Тема 11.6. Практична робота з засобами розвідки та розмінування	12
49	Тема 11.7. Дії розрахунку при виявленні боєприпасів, авіабомб, що не вибухнули	12
50	Тема 11.8. Дії розрахунку із знищення та знешкодження вибухонебезпечних предметів	4
51	Тема 11.9. Дії розрахунку з організації розвідки місцевості на наявність вибухонебезпечних предметів	6
52	Тема 12.1. Дії сапера (розмінування) під час зміни чергових змін та за сигналом «Тривога»	6
53	Тема 12.2. Дії сапера (розмінування) під час несення служби у внутрішньому наряді, з підтримання внутрішнього порядку та виконання розпорядку дня у аварійно-рятувальному підрозділі	6
54	Тема 12.3. Дії сапера (розмінування) під час роботи із засобами розвідки та розмінування	6
55	Тема 12.4. Дії сапера (розмінування) під час розвідки та суцільному очищенні місцевості від вибухонебезпечних предметів	6
56	Тема 12.5. Дії сапера (розмінування) під час роботи з аварійно-рятувальним обладнанням	6
57	Тема 12.6. Дії сапера (розмінування) під час лісових пожеж, по охороні мостів від льодоходів та пророблюванні проходів у завалах	6
58	Тема 13.1. Засоби індивідуального захисту та правила користування ними	2
59	Тема 14.1. Особливості надання домедичної допомога при мінно-вибухових травмах	2
60	Тема 14.2. Зупинка кровотечі	2
61	Тема 14.3. Порядок іммобілізації та транспортування постраждалих	2
62	Тема 14.4. Домедична допомога при термічних ураженнях та електротравмі	2
63	Тема 14.5. Домедична допомога при гострих отруєннях	2
64	Тема 14.6. Основні принципи надання домедичної допомоги при порушенні дихання та кровообігу	2
Разом:		220 год.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Вивчення дисципліни «Професійна підготовка сапера (розмінування)» не передбачає виконання індивідуальних завдань.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

Поточний контроль успішності і якості практичної підготовки здійснюється шляхом проведення коротких дискусій між тренуваннями з використанням технічних засобів для проведення вибухових та піротехнічних робіт, швидкого опитування групи в ході відповіді (тренування) здобувача щодо доцільності його дій, колективного обговорення оптимальних маніпуляцій при виконанні цих робіт для кожної ситуаційної задачі, а також письмових опитувань у складі навчальної групи.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля. Програма вивчення дисципліни передбачає відпрацювання 6-ти модульних контрольних робіт.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Після вивчення всієї дисципліни в цілому, зі здобувачами вищої освіти проводиться *підсумковий контроль – екзамен*, що передбачає перевірку теоретичних знань методом усного опитування та відпрацювання прийомів практичних навичок з основних змістових модулів програми.

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Професійна підготовка сапера (розмінування)» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою – ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX	незадовільно
0-34	F	

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі: фронтального та індивідуального опитування, письмового тестового контролю.

Підсумкова форма контролю – екзамен.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	–	–	–
	семінарські заняття	–	–	–
	практичні заняття*	5	1,0	5
	за результатами виконання модульної контрольної роботи*	1	5	5
Разом за модуль 1				10
Модуль 2	лекції	–	–	–
	семінарські заняття	–	–	–
	практичні заняття*	11	0,5-1,0	5
	за результатами виконання модульної контрольної роботи*	1	5	5
Разом за модуль 2				10
Модуль 3	лекції	–	–	–
	семінарські заняття	–	–	–
	практичні заняття*	6	0,5-1,0	5
	за результатами	1	5	5

	виконання модульної контрольної роботи*			
Разом за модуль 3				10
Модуль 4	лекції	–	–	–
	семінарські заняття	–	–	–
	практичні заняття*	3	1,0-1,5	5
	за результатами виконання модульної контрольної роботи*	1	5	5
Разом за модуль 4				10
Модуль 5	лекції	–	–	–
	семінарські заняття	–	–	–
	практичні заняття*	32	1,0-1,5	25
	за результатами виконання модульної контрольної роботи*	1	5	5
Разом за модуль 5				30
Модуль 6	лекції	–	–	–
	семінарські заняття	–	–	–
	практичні заняття*	7	0,5-1,0	5
	за результатами виконання модульної контрольної роботи*	1	5	5
Разом за модуль 6				10
Разом за поточний контроль				80
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідні)				–
III. Підсумковий контроль (екзамен, диференційний залік, курсовий проект (робота))*				20
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

* – обов'язкові види навчального контролю.

Ступінь засвоєння матеріалу, що вивчається здобувачами вищої освіти, оцінюється шляхом проведення контрольних заходів з виставленням підсумкової оцінки та прийняття екзамену. Оцінка за екзамен виставляється за результатами складання усного опитування з урахуванням поточної успішності здобувача вищої освіти.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт. В ході фронтального опитування здобувачам вищої освіти як правило пропонується по два запитання по вивченому матеріалу, за що він отримує відповідний підсумковий результат.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 1,5 балів):

1,5 балів – обидва питання розкриті в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і стилістично роботу оформлено без помилок;

1,0 бал – розкрито одне питання в повному обсязі, а друге питання розкрито частково, в роботі допущені значні граматичні чи стилістичні помилки.

0,5 балу – одне питання розкрито частково, в роботі допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питань, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з трьох завдань: двох питань з теоретичного матеріалу та практичного (проблемного) питання. Відповідь з перших двох завдань – передбачає розуміння сутності та чітке викладення. Розв'язання третього завдання повинно містити: обґрунтування підходів, вибору шляхів для змістовний висновків на поставлене питання.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – вірні та змістовні відповіді на всі завдання з дотриманням всіх вимог до виконання;

4 бали – вірні відповіді, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

3 бали – на два завдання є змістовна відповідь, останнє завдання виконано формально;

2 бали – виконано одне із завдань;

1 бал – одне питання розкрито частково, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

0 балів – відповідь відсутня.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль здійснюється в ході екзамену. Кожен білет складається з трьох завдань: двох питань з теоретичного матеріалу та практичного (проблемного) питання (завдання).

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

19-20 балів – вірні та змістовні відповіді на всі завдання з дотриманням всіх вимог до виконання;

15-18 балів – вірні відповіді, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

8-14 балів – на два завдання є змістовна відповідь, останнє завдання виконано формально;

1-7 бали – виконано одне із завдань;

0 балів – відповідь відсутня.

Перелік контрольних питань для підготовки до підсумкового контролю (Екзамену):

1. Поняття охорони праці. Основні положення закону України «Про охорону праці».

2. Види інструктажів з питань охорони праці, періодичність проведення.

3. Порядок проведення навчання та перевірки знань з охорони праці.

4. Адміністративно-громадський контроль за станом охорони праці.

5. Основні вимоги правил безпеки праці до службових приміщень аварійно-рятувального підрозділу.

6. Правила безпеки праці під час роботи із ручним механізованим і немеханізованим інструментом.

7. Правила безпеки праці під час збору, виїзду, прямування на аварію, стихійне лихо і повернення в частину.

8. Дати визначення терміну «Цивільний захист».

9. Основні вимоги правил пожежної безпеки до службових приміщень, евакуаційних шляхів та виходів, засобів протипожежного захисту.

10. Загальні положення дисциплінарного статуту.

11. Мета здійснення цивільного захисту.

12. Правова основа цивільного захисту.

13. Склад Єдиної системи цивільного захисту.

14. Режими функціонування Єдиної системи цивільного захисту.
15. Основні заходи у сфері цивільного захисту.
16. Класифікація вибухових речовин.
17. Засоби вогневого способу підривання.
18. Засоби електричного способу підривання.
19. Заходи безпеки при підривних роботах .
20. Заходи безпеки при вогневому способі підриву.
21. Заходи безпеки при електричному способі підриву.
22. Правила обліку та зберігання вибухових речовин та засобів підривання.
23. Правила перевезення, перенесення вибухових речовин та засобів підривання, міри безпеки при цьому.
24. Призначення, класифікація, характеристика та застосування зарядів, що виготовляються промисловістю.
25. Правила виготовлення та запалення запалювальної трубки.
26. Запалювальні трубки промислового виробництва: призначення, будова, технічні характеристики, застосування.
27. Підривання зарядів за допомогою детонуючого шнура.
28. Схеми електровибухових мереж та їх розрахунок.
29. Джерела струму та контрольно-вимірювальні прилади. Підбір джерел струму для проведення вибуху.
30. Підривання елементів конструкцій з дерева.
31. Підривання елементів конструкцій з металу їх розрахунок, розташування та кріплення зарядів.
32. Способи розміщення зарядів, типи зарядних пристроїв та їх виробка при підриванні елементів конструкцій з цегли, каменю, бетону та залізобетону.
33. Валка будівель на місці та у визначеному напрямку, розрахунок зарядів при цьому.
34. Підривання льоду та льодяних заторів. Розрахунок зарядів для підривання льоду
35. Захист мостів від пошкодження під час льодоходів.
36. Основні поняття у вивченні дій вибуху зарядів у ґрунті.
37. Призначення, технічна характеристика, склад комплекту, будова, принцип дії, підготовка до роботи та робота з приладами: OGF-L, МПП.
38. Призначення, технічна характеристика, склад комплекту, будова, принцип дії, підготовка до роботи та робота з приладами ИМП, ИМП-2.
39. Призначення, технічна характеристика, склад комплекту, будова, принцип дії, підготовка до роботи та робота з приладами РВМ, РВМ-2М.
40. Призначення, технічна характеристика, склад комплекту, будова, принцип дії, підготовка до роботи та робота з приладами МИВ, ДИВ-М1.
41. Призначення, технічна характеристика, склад комплекту, будова, принцип дії, підготовка до роботи та робота з приладами ИМБ, МБИ.
42. Призначення, технічна характеристика, склад комплекту, будова, принцип дії, підготовка до роботи та робота з приладами ИНМ, Р-299.

43. Підготовка до роботи та робота з приладами OGF-L, ИМП.
44. Підготовка до роботи та робота з приладами РВМ, ДИВ-М1.
45. Призначення, технічні характеристики, склад комплектів №75 та №77, комплекту розмінування загальновійськового (КРО), інженерного (КРИ) та єдиного (КРЕ).
46. Планування та організація розвідки місцевості на вибухонебезпечні предмети в межах визначеної території та суцільна очистка від ВВП.
47. Призначення, класифікація, будова артилерійських та мінометних пострілів, види артилерійських снарядів.
48. Таврування, фарбування та маркування артилерійських та мінометних боєприпасів колишніх Радянської та Германської армій.
49. Гранати їх будова та знищення.
50. Сучасні зразки інженерних боєприпасів.
51. Призначення, технічні характеристики, будова та застосування запальників авіаційних бомб колишньої Радянської та Германської армії.
52. Класифікація авіабомб.
53. Умовні позначення та загальна будова авіабомб.
54. Спорядження, фарбування та маркування: фугасних, осколкових, осколково-фугасних, запалювальних, хімічних, освітлювальних, димових, фотографічних, протитанкових, броньобійних, бетонобійних та агітаційних авіабомб.
55. Суть відкопування боєприпасів, які не вибухнули.
56. Вилучення запальників з авіабомб.
57. Вилучення спорядження з авіабомб.
58. Знищення боєприпасів в населеному пункті та на підривному майданчику.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни.
3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
5. До здачі екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які отримали позитивні оцінки по всім МКР.

Рекомендовані джерела інформації

Література:

Базова:

1. Конституція України.

2. Кодекс цивільного захисту України.
3. Кодекс законів про працю України.
4. Закон України «Про охорону праці».
5. Закон України «Про дисциплінарний статут служби цивільного захисту».
6. Закон України «Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України».
7. Закон України «Про Стройовий статут Збройних Сил України».
8. Освітньо-професійна програма «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт» підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека», зі спеціальності 263 «Цивільна безпека». – Х.: НУЦЗУ, Затверджена на засіданні Вченої ради НУЦЗ України від 17.06.2021 р., протокол №10.
9. Наказ МНС України від 07.05.2007 р. №312. «Про введення в дію Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України». – К.: 2007. – 198 с.
10. Основи організації піротехнічних робіт: Навчальний посібник/В.В. Барбашин, О.О. Назаров, В.В. Рютін, І.О. Толкунов; за ред.. В.П. Садкового. – Х.: НУЦЗУ, 2011. – 333 с.
11. Утилізація та знищення вибухонебезпечних предметів: навчальний посібник. Том I. Порядок та правила утилізації вибухонебезпечних предметів / В.В. Барбашин, О.М. Смирнов, І.О. Толкунов. – Х.: НУЦЗУ, ФОП Панов А.М., 2015. – 570 с.
12. Утилізація та знищення вибухонебезпечних предметів: навчальний посібник. Том II. Заходи безпеки при поводженні з ракетами та боєприпасами під час проведення робіт з утилізації / В.В. Барбашин, О.М. Смирнов, І.О. Толкунов. – Х.: НУЦЗУ, ФОП Панов А.М., 2018. – 484 с.
13. Утилізація та знищення вибухонебезпечних предметів: навчальний посібник. Том III. Організація утилізації та знищення ракет і боєприпасів на арсеналах, базах та складах / В.В. Барбашин, О.М. Смирнов, І.О. Толкунов. – Х.: НУЦЗУ, ФОП Панов А.М., 2018. – 416 с.
14. Матухно В.В., Толкунов І.О., Попов І.І., Іванець Г.В., Бондаренко О.О., Стецюк Є.І. Основи спеціальної та військової підготовки. Підручник. – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 275 с.
15. Адаменко М.І., Гелета В.О., Квітковський Ю.В., Росоха В.О., Федюк І.Б. Безпека зберігання вибухових речовин та боєприпасів. Навчальний посібник. – Х.: АПБУ, 2005.

Допоміжна:

1. Вахтин А.К. Меры безопасности при ликвидации последствий стихийных бедствий и производственных аварий. – М.: Энергоатомиздат, 1984.
2. Джигирей В.С. Безпека життєдіяльності. – К.: Основа, 1995.
3. Руководство по подрывным работам. – М.: Воениздат, 1969.

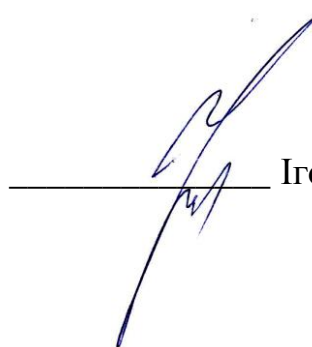
4. Наставление по военно-инженерному делу для всех родов войск Советской армии. – М.: Воениздат, 1956.
5. Средства для взрывных работ и обезвреживания боеприпасов. Руководство по материальной части и применению. – М.: Воениздат, 1979.
6. Обнаружение, обезвреживание и уничтожение взрывоопасных предметов. – М.: Воениздат, 1989.
7. Учебник сержанта инженерных войск. – М.: Воениздат, 1989.
8. Инженерные боеприпасы. Кн. 1-5. – М.: Воениздат, 1975.
9. Склады инженерных боеприпасов. Руководство для центральных, окружных (флотских) и войсковых складов. – М.: Воениздат, 1984.

Інформаційні ресурси:

1. <http://zakon.nau.ua/doc/?code=1068-17>
2. <https://www.mineactionstandards.org/standards/international-mine-action-standards-imas/spisok-mspmd/>
3. <http://members.iinet.net.au/~pictim/mines/history/history.htm/>
4. <http://www.fas.org/man/dod-101/sys/and/mines.htm>
5. <http://tewton.narod.ru/history/istok.min-sneck.html>
6. <http://usinfo.state.gov/topical/lpd/arms/minechron/htm>
7. <http://humanitarian-security.jrs.it/demining/cw07/index.htm>
8. <http://www.rand.org/publications/MR/MR1608/index.htm/>
9. <http://www.eudem.vub.ac.be/publications/files/MPPatentSearch/readme.htm>
10. <http://www.apopo.org/>

Розробник:

Начальник кафедри
піротехнічної та спеціальної підготовки,
к.т.н., доцент
« 25 » 08 2021 року

Ігор ТОЛКУНОВ